

Warszawa, 3 sierpnia 2020 r.

J.M.
Prof. dr hab. Alojzy Nowak
Rektor elekt Uniwersytetu Warszawskiego

Szanowny Panie Rektorze,

W poczuciu wspólnej odpowiedzialności za dobrostan społeczności akademickiej oraz w trosce o jakość kształcenia na prowadzonym przez nas kierunku studiów, jak również na całym Uniwersytecie, **zwracamy się do władz rektorskich o jasne i konkretne stanowisko w sprawie trybu organizacji zajęć dydaktycznych w zbliżającym się roku akademickim 2020/2021** w kontekście pandemii Covid-19. Oczekujemy poinformowania społeczności uczelnianej o rozważanych scenariuszach rozwoju sytuacji, przewidywanych formach i zasadach prowadzenia zajęć.

Jednocześnie pragniemy przekazać władzom rektorskim oparte na doświadczeniach z ubiegłego semestru krytyczne spostrzeżenia dotyczące zajęć w trybie zdalnym. **Uważamy, że taka sytuacja nie powinna zostać znormalizowana.** Podobnie jak wielu badaczy społecznych z innych ośrodków akademickich w Polsce i za granicą jesteśmy zdania, że **organizacja zajęć w trybie zdalnym pogłębia negatywne trendy w funkcjonowaniu szkolnictwa wyższego i kulturze akademickiej**, wykraczające poza bezpośredni kontekst pandemii. Dotyczy to w szczególności **efektywności kształcenia i warunków studiowania, praw pracowniczych i stosunków pracy oraz realizacji misji Uniwersytetu** związanej z tworzeniem wspólnoty krytycznej wymiany myśli, służącej poszukiwaniom naukowym i intelektualnym.

Zdalny tryb prowadzenia zajęć dydaktycznych zdecydowanie zubaża zajęcia, bez względu na to, czy są one prowadzone w formie wykładu, konwersatorium czy ćwiczeń praktycznych, oraz bez względu na liczebność grupy. Zapośredniczenie przekazu przez technologie telekomunikacyjne utrudnia spontaniczną, twórczą dyskusję, co wydaje się szczególnie istotne w przypadku nauk humanistycznych i społecznych. Ponadto, pomimo kreatywności i zaangażowania naszych pracowników w zdalne realizowanie zajęć, doświadczenia z zakończonego semestru wskazują, że tryb zdalny **negatywnie przekłada się na efektywność kształcenia i motywację studentów.** Brak bezpośredniego kontaktu pomiędzy prowadzącymi a uczestnikami zajęć utrudnia komunikację, pozbawiając obie strony możliwości odczytywania komunikatów pozawerbalnych. Dla części studentów zajęcia w trybie zdalnym okazują się doświadczeniem niesatysfakcjonującym. Niektórzy studenci rozważają rezygnację z kontynuowania nauki albo jej zawieszenie w przypadku prowadzenia zajęć w trybie zdalnym lub hybrydowym w kolejnych semestrach.

Jak wskazuje między innymi Rebecca Barrett-Fox, socjolożka z Uniwersytetu Północnego Illinois, zdalny tryb zajęć prowadzi do **pogłębienia nierówności w dostępie do kształcenia.** Organizacja zajęć zdalnych

oznacza **przerzucenie części kosztów prowadzenia zajęć na pracowników dydaktycznych i studentów**. Obejmuje to między innymi koszty sprzętu i jego eksploatacji, opłaty za energię elektryczną i dostęp do Internetu. Ponadto dla wielu osób – zarówno pracowników dydaktycznych, jak i studentów – konieczność uczestnictwa w zajęciach w miejscu zamieszkania wiąże się z dezorganizacją życia rodzinnego i prywatnego. Utrudnia też oddzielenie pracy od czasu wolnego, co stanowi naruszenie fundamentalnego prawa do wypoczynku.

Sytuacja pandemii, jej konsekwencje zdrowotne, społeczne i polityczne wymagają od społeczności akademickiej odpowiedzialności, solidarności oraz transparentności w podejmowaniu decyzji. Oczekujemy, że stanowisko władz rektorskich w poruszanej sprawie zostanie przedstawione społeczności Uniwersytetu w terminie umożliwiającym podjęcie merytorycznej dyskusji zgodnej z zasadami uniwersyteckiej demokracji i dobrej współpracy, a więc odpowiednio wcześniej przed planowanym rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w najbliższym semestrze. Liczymy ze strony władz rektorskich na otwarty, konstruktywny i przejrzysty dialog, który umożliwi wspólne wypracowanie rozwiązań gwarantujących pełne poszanowanie kultury akademickiej i praw pracowniczych, oraz odpowiadających zobowiązaniom, jakie jako kolektyw dydaktyczny Uniwersytetu Warszawskiego mamy wobec nauki, a przede wszystkim wobec studentek i studentów naszej Uczelni.

DW:

J.M.Prof. ucz. dr hab. Marcin Pałys, prof. ucz.

Rektor Uniwersytetu Warszawskiego

J.M. Prof. ucz. dr hab. Jolanta Choińska-Mika

Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia

Z poważaniem,

Prof. dr hab. Maciej Ząbek, Dyrektor IEiAK UW

Dr hab. Anna Horolets, prof. ucz., Przewodnicząca Rady Naukowej IEiAK UW

Dr hab. Anna Malewska-Szałygin, prof. ucz., Przewodnicząca Rady Dydaktycznej kierunku kształcenia Etnologia i Antropologia Kulturowa